

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/156/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317210507
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8317210507.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a sudcov JUDr. Petra Straku a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobkyne: E. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX X. O. XX, zastúpená: JUDr. Martina Čelková, advokátka, so sídlom Štefánikova 22, 066 01 Humenné, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený: Advokátska kanceláriou GOLIÁŠOVA GABRIELA s.r.o., so sídlom 1.mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, v konaní o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 12Csp/317/2017- 105 zo dňa 11.07.2018, takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje sa rozsudok s výnimkou výroku o zastavení konania.
- II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné (ďalej len súd prvej inštancie) uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobkyni sumu 2.140,44 eura z titulu bezdôvodného obohatenia a sumu 500 eur z titulu primeraného finančného zadosťučinenia, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku súdu prvej inštancie. Ďalším výrokom súd prvej inštancie zastavil konanie o určenie neplatnosti úverovej zmluvy. Súd prvej inštancie priznal žalobkyni vo vzťahu k žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške trov konania rozhodne samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd prvej inštancie spor právne posúdil podľa ustanovení § 261 ods. 3 a § 497 Obchodného zákonníka, § 2 písm. a) a b), § 3 ods. 1 až 2, § 4 ods. 4 a 5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 23a ods. 1 a 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, § 3 ods. 1, § 52 ods. 1 až 3, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1 a 2, § 107 ods. 1 a 2, § 451, § 456, § 458 a § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 144, § 145 ods. 1 až 3, § 146 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP).

V odôvodnení uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za jednoznačne preukázané, že zmluvný vzťah medzi stranami sporu bol založený na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Žalobkyni bol poskytnutý revolvingový úver s úverovým rámcom 497,91 eura, pričom tá sa zaviazala úver splácať formou pravidelných mesačných splátok vo výške 19,92 eura. Dospel k záveru, že predmetná úverová zmluva neobsahuje žiadne dojednanie medzi zmluvnými stranami o výške úrokov a iných poplatkov ako podstatnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v súlade s ustanovením § 4 odsek 2 písmeno a) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Žalovaný si voči žalobkyni tieto nároky uplatňoval iba v zmysle jeho Sadzobníka poplatkov, ktorý bol súčasťou Metodickéj príručky,

čo je v rozpore so zákonom. Nakoľko táto podstatná náležitosť nebola medzi stranami sporu zmluvne dojednaná, žalovanému nevznikol nárok na uplatňovanie úrokov a iných poplatkov voči žalobkyni. Súd prvej inštancie nemal za preukázané, že by zmluvné podmienky žalovaného, jeho sadzobník, boli akceptované zo strany žalobkyne a že by boli opatrené podpisom žalobkyne. Nakoľko v zmysle ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch veriteľ má nárok na úroky a poplatky iba v prípade, ak boli uvedené v úverovej zmluve, t. j. boli dojednané medzi zmluvnými stranami a strany sporu prejavili vôľu byť takýmito zmluvnými dojednaniami viazaní tým, že zmluvu s danými dojednaniami podpísali, preto súd prvej inštancie obranu žalovaného v tomto smere vyhodnotil ako neopodstatnenú. Žalobkyni vznikla povinnosť žalovanému vrátiť iba finančné prostriedky, ktoré jej boli reálne poskytnuté, t. j. sumu 2996,46 eura. Žalobkyňa však v prospech žalovaného uhradila sumu 5139,90 eura, teda sumu 2140,44 eura mu uhradila bez právneho dôvodu a táto suma predstavuje výšku bezdôvodného obohatenia žalovaného na úkor žalobkyne. Súd prvej inštancie sa vysporiadal aj s námietkou premlčania vznesenou žalovaným, ktorú vyhodnotil ako neopodstatnenú. V predmetnom spore ide zo strany žalovaného o úmysel, a preto sa v danom prípade uplatňuje 10 ročná premlčacia doba. Pokiaľ sa jedná o subjektívnu premlčaciu dobu, súd prvej inštancie je toho názoru, že táto začala plynúť dňom 22.09.2016, t. j. dňom vyhlásenie rozsudku vo veci vedenej tiež na súde prvej inštancie pod sp. zn. 7C/66/2016, v ktorom žalobkyňa namietala absenciu náležitosti zmluvy o úvere a ktorým súd žalobu zamietol. Až vtedy sa žalobkyňa dozvedela, že na strane žalovaného na jej úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu tým, že plnila z úverovej zmluvy aj nároky, na ktoré v zmysle zákona žalovanému nárok nevznikol. Žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia následne podala dňa 19.12.2017, teda počas plynutia subjektívnej premlčacej doby. Vychádzajúc z uvedeného porušenia práv žalobkyne ako spotrebiteľa zo strany žalovaného, intenzity zásahu do práv spotrebiteľa, výšky nedôvodne požadovanej sumy žalovaným, dĺžky trvania závažného stavu a konania a objektívnej spôsobilosti tohto konania vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobkyne, považoval súd prvej inštancie právny základ nároku na finančné zadostučinenie za plne dôvodný a za primerané finančné zadostučinenie súd prvej inštancie považoval sumu 500 eur, na ktorej zaplatenie žalovaného zaviazal.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 251, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalobkyňa mala úspech v spore a preto jej súd prvej inštancie priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. O výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaný podal v zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie. Žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie, eventuálne žalobu zamietnuť a rozhodnúť o priznaní trov konania žalovanému. Odvolanie podal proti rozhodnutiu, z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Namietal, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozsudku vôbec nezaoberal argumentáciou žalovaného, ktorou spochybnil svoju pasívnu legitímáciu v predmetnom konaní, nakoľko došlo k postúpeniu pohľadávky z úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo žalovaného na postupníka - spoločnosť AB 2 B. V. Preto žalovaný považuje napadnutý rozsudok prvoinstančného súdu za predčasný a taktiež za nedostatočne a neúplne odôvodnený, a preto nespĺňajúci kritéria podľa § 220 ods. 2 CSP. Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozsudok Okresného súdu Komárno 10C/245/2016. Odvolateľ sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie o úmyselnom zavinení pri bezdôvodnom obohatení. Žalovaný ako odvolateľ má v predmete činnosti ako nebankový subjekt poskytovať úverov, za ktoré mu v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch patria úroky. Je preto neopodstatnené vyhodnotiť konanie žalovaného ako úmyselné a smerujúce k získaniu bezdôvodného obohatenia len na základe predmetu činnosti. V danom prípade jednoznačne absentuje preukázanie úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohatiť. K rovnakému názoru mali dospieť aj súdy vo svojich rozhodnutiach, napr. Okresný súd Prešov vo veci sp. zn. 11Csp/33/2018, Krajský súd Banská Bystrica vo veciach sp. zn. 17Co/847/2014, 17Co/376/2015, 12Co/517/2015. Z uvedených dôvodov považoval odvolateľ nárok žalobcu za premlčaný, keďže pri aplikácii trojročnej objektívnej lehoty je nárok premlčaný. Odvolateľ namietal, že neboli splnené podmienky na priznanie primeraného finančného zadostučinenia uvedené v zákone. V čase podpísania úverovej zmluvy ešte nebolo prijaté ustanovenie, ktoré by tento nárok umožňovalo priznať/uplatniť. Na potvrdenie svojich právnych záverov uviedol odvolateľ rozhodnutia súdov napr. Okresného súdu Trebišov sp. zn. 9Csp/154/2017, Okresného súdu Prešov sp. zn. 12Csp/147/2016.

Žalobkyňa podala vyjadrenie k odvolaniu žalovaného. Vo svojom vyjadrení sa plne stotožnila s názorom súdu prvej inštancie, ktorý podľa jej názoru dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym

skutkovým záverom a vychádzal zo správneho právneho posúdenia veci. Vo vyjadrení odkázala na svoje predošlé vyjadrenia a argumenty, pričom následne spochybnila argumentáciu žalovaného v odvolaní s poukazom aj na argumenty súdu prvej inštancie. Navrhla potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

Zo spisu je zrejmé, že dňa 12.05.2004 uzavreli žalobkyňa a žalovaný úverovú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru a vydání a používaní platobnej karty V. č. XXXXXXXXXXXX. O tom, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, a to zmluvu o spotrebiteľskom úvere by nemali byť žiadne pochybnosti (§ 23a zákona č. 634/1992 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „ZOS“) a § 2 písm. a) a b) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len ZoSÚ) v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere. Žalobkyňa vystupovala v právnom vzťahu ako fyzická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb, najmä pre seba a pre príslušníkov svojej domácnosti, t. j. ako spotrebiteľ. Naopak žalovaný ako predávajúci, podnikateľ, ktorý spotrebiteľovi predáva výrobky alebo poskytuje služby.

Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku dospel k záveru, že vyššie uvedená zmluva, neobsahuje náležitosti podľa § 4 ods. 2 ZoSÚ v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, a to najmä sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. a) tohto právneho predpisu. Podľa ustanovenia § 4 ods. 5 ZoSÚ, od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Žalovaný namietal nedostatok pasívnej legitímácie na svojej strane z dôvodu, že v predmetnom konaní sa prejednáva nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia na základe pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.05.2004, ktorá bola postúpená žalovaným na spoločnosť AB 2 B. V. reg. č. XXX XX XXX, súkromná spoločnosť s ručením obmedzeným, so sídlom Amsterdam, Strawinskylaan 933, PSČ 1077XX, Holandské kráľovstvo.

Na to, aby sa niekto stal stranou konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno- právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide - stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom), alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či on aj žalovaný sú skutočne účastníkmi hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého žalobca vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je žalobca subjektom práva a žalovaný subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v civilnom procesnom práve používa pojem vecná legitímácia. Vecnú legitímáciu má ten subjekt, komu svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa žalobca subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu, resp. subjektívne vníma žalovaného ako účastníka určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či žalobca a žalovaný účastníkmi daného hmotnoprávneho vzťahu objektívne sú, alebo nie sú. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (žalovaný), v skutočnosti

objektívne nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3 Cdo 192/2004).

Podľa § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Postúpenie pohľadávky je z povahy veci vždy spojené s prevodom subjektívneho práva na plnenie, ktoré vyplýva zo záväzkového vzťahu a má relatívny charakter (pôsobí inter partes). Postúpením pohľadávky dochádza v rámci záväzkového vzťahu k tzv. singulárnej sukcesii, ktorá má hmotnoprávne účinky. Právnym nástupcom (sukcesorom) pôvodného veriteľa sa v rozsahu postúpeného práva na plnenie stáva postupník. Záväzkový vzťah, z ktorého postupovaná pohľadávka vznikla, trvá medzi pôvodnými účastníkmi naďalej. V tejto súvislosti má postúpenie pohľadávky právne účinky nielen vo vzťahu k zmene subjektu, ale aj vo vzťahu k zmene obsahu pôvodného záväzkového vzťahu, keďže ten už v dôsledku cesie nie je tvorený postúpeným právom veriteľa, ktorému súčasne zodpovedá konkrétna povinnosť dlžníka. Takzvanú cesiu zmluvy, v zmysle zmeny subjektu záväzkového vzťahu ako celku, ktorou dochádza k prevodu všetkých práv a povinností z doterajšieho účastníka záväzkového (zmluvného) vzťahu na tretiu osobu, Občiansky zákonník nepozná.

Odvolačný súd zistil z rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 7C/66/2016- 80 zo dňa 22.09.2016, že žalobca AB 2 B. V. si ako právny nástupca žalovaného uplatnil voči žalovanej (v prejednávanej veci žalobkyňa) nárok na zaplatenie sumy 953,99 eura s príslušenstvom, titulom pohľadávky zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.05.2004, ktorú nadobudol na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 18.03.2013. Uvedené skutočnosti žalobkyňa v konaní pred súdom prvej inštancie nepopierala. Tvrdila, že sumu 2.140,44 eura, ktorú požaduje titulom bezdôvodného obohatenia od žalovaného, uhradila pôvodnému žalovanému, teda spoločnosti Home Credit Slovakia a. s. a nie právnenému nástupcovi spoločnosti AB 2 B. V.

Je teda zrejmé, že zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 18.03.2013 bola na spoločnosť AB 2 B. V. prevedená pohľadávka voči žalobkyňi o zaplatenie dlžnej sumy zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.05.2004, no nie povinnosti pôvodného žalovaného voči dlžníkovi zo záväzkového vzťahu. Pôvodný žalovaný, prijal plnenie od žalobkyne a v dôsledku poskytnutého úveru ako bezúročného a bez poplatkov a úhrad žalobkyne nad sumu poskytnutého úveru voči žalovanému, došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia na jeho strane žalovaného. Pasívne vecne legitimovaným subjektom v predmetnom konaní je preto pôvodný žalovaný, tak ako na to poukazuje žalobkyňa.

Pokiaľ žalobkyňa plnila úroky odporujúce dobrým mravom, nepochybne v súlade s vyššie uvedeným ide o plnenie z neplatného právneho úkonu. Na strane žalovaného preto došlo k bezdôvodnému obohateniu, ktoré musí žalovaný v zmysle ustanovení § 451 ods. 2 a § 457 Občianskeho zákonníka vrátiť.

K premlčacej dobe odvolací súd uvádza, že vychádzajúc zo znenia § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie správne konštatoval, že v týchto ustanoveniach je zakotvená kombinovaná premlčacia doba, t. j. subjektívna a objektívna premlčacia doba. Oprávnený sa môže domáhať svojho práva na vydanie bezdôvodného obohatenia len v rámci plynutia oboch lehôt. V prípade, ak dôjde k uplynutiu jednej z nich, oprávnený nemá možnosť domáhať sa svojho práva z bezdôvodného obohatenia, nakoľko došlo k jeho premlčaniu. Subjektívna premlčacia doba je upravená v § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka tak, že právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Objektívna premlčacia doba je upravená v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka tak, že najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe, odvolací súd uvádza, že v danom prípade rovnako ako súd prvej inštancie má za to, že v predmetnom prípade je potrebné aplikovať 10-ročnú premlčaciu dobu.

Odvolačný súd konštatuje, že žalovaná obchodná spoločnosť je poskytovateľom úverov na profesionálnej báze, podnikateľom, preto sa predpokladá u takýchto spoločností vyššia odborná úroveň a aj zodpovednosť za porušenie zmluvných povinností. Zmluvné podmienky sú tvorené poskytovateľom

úveru aj s dôsledkami pre navrhovateľa zmluvných podmienok. Žalovaný, pri uzatváraní zmlúv konal evidentne úmyselne so snahou dosiahnutia zisku, preto takýto subjekt nesie aj väčšiu zodpovednosť za férové pravidlá pri poskytovaní úveru a dôsledky z porušenia zákonných povinností. Odvolací súd je toho názoru, že žalovaný ako subjekt pôsobiaci dlhoročne na finančnom trhu (deň zápisu do obchodného registra 27.10.1999) mal vedomosť o nárokoch, ktoré uplatňoval v rozpore s zákonom, napriek tomu tak postupoval v množstvách ďalších zmlúv a jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak, ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Podľa názoru odvolacieho súdu je dôvodné predpokladať, že žalovaný minimálne vedel, že predmetná úverová zmluva neobsahuje žiadne dojednanie o výške úrokov a iných poplatkov ako podstatnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v súlade s ustanovením § 4 odsek 2 písmeno a) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, a pre prípad, že to tak urobí, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzrozumený (dolus indirectus, tzv. nepriamy úmysel). K dátumu uzavretia predmetnej úverovej zmluvy (12.05.2004) už vyše tri roky platila právna úprava ukladajúca veriteľovi povinnosť predkladať spotrebiteľom návrhy zmlúv obsahujúce sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak, ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Zákonodarcu pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení počíta s desaťročnou objektívnou premlčacou dobou, ktorá sa počíta odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 OZ).

Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vydaného vo veci 1Cdo 67/2011 oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia, a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr.

Pokiaľ ide o subjektívnu premlčaciu dobu, je pre začiatok subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia rozhodujúci subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvedel o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie jeho práva. Vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie a o tom, kto ho získal, musí byť skutočná a nielen predpokladaná, pričom nie je rozhodujúce ani to, či sa oprávnený o svojom práve nedozvedel vlastným zavinením, teda či sa mohol o svojom práve dozvedieť alebo mal dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti. Pre začatie plynutia subjektívnej doby je preto relevantná vedomosť o skutočnostiach spôsobujúcich neplatnosť zmluvy a vznik bezdôvodného obohatenia. Je preto možné prisvedčiť záverom súdu prvej inštancie, že moment začiatku jej plynutia je viazaný na predchádzajúce rozhodnutie Okresného súdu Humenné vydané vo veci sp. zn. 7C/66/2016 zo dňa 22.09.2016, v ktorom sa konštatovalo, že v dôsledku chýbajúcich obligatórnych náležitostí v zmluve o revolvingovom úvere č. R. zo dňa 12.05.2004, ako sú údaj o počte a termíne splátky, úrokov, iných poplatkov a RPMN, nevzniklo žalovanému právo (vo veci sp. zn.: 6C/184/2014 v postavení žalobcu) požadovať úrok a poplatky, naopak žalobkyňa zaplatila viac, ako jej bolo poskytnuté úverom. Žalobkyňa sa na základe tohto rozhodnutia skutočne dozvedela, že kto sa na jej úkor bezdôvodne obohatil, a aj to v akej výške. Žaloba bola podaná na súd dňa 19.12.2017, teda včas (do pozornosti Nález ÚS ČR II. 2460/17 zo dňa 19.03.2018).

Na základe vyššie uvedeného preto odvolací súd konštatuje, že žalobkyňa podala žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia dňa 19.12.2017, teda v rámci tak subjektívnej ako aj objektívnej premlčacej doby.

Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

V prejednávanej veci je predmetom konania okrem vyššie uvedeného aj nárok žalobkyne opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenia Zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany.

Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku. Nie je dôležité či spotrebiteľ v konaní vystupuje ako žalobca alebo žalovaný, je dôležité, či úspešne uplatní porušenie svojich spotrebiteľských práv, teda pokiaľ sa spotrebiteľ ako žalovaný v konaní úspešne bráni tým, že dodávateľ porušil jeho spotrebiteľské práva a z toho dôvodu bude žaloba zamietnutá, tak potom možno konštatovať, že spotrebiteľ úspešne uplatnil svoje spotrebiteľské práva.

Žalobkyňa tvrdí, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 7C/66/2016 úspešne uplatnila ako spotrebiteľka porušenie svojich spotrebiteľských práv v rámci obrany proti dodávateľom uplatnenom nároku. Z uvedeného dôvodu žiadala voči žalovanému primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500 eur.

V prejednávanej veci bol to samotný žalovaný, ktorý napriek vedomosti, že úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia a. s. neobsahujú, o. i. aj úrokovú sadzbu, v ďalších početných prípadoch uplatňoval žaloby na súde, hoci mal zákonnú povinnosť zdržať sa takéhoto konania nielen so žalobkyňou, ale aj so všetkými spotrebiteľmi. Takéto konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť žalobkyňu ujmu. Vznikol jej tak podľa názoru odvolacieho súdu nárok na zaplatenie finančného zadosťučinenia v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. Porušením práva a povinnosti je aj to, že v zmluvnom vzťahu spoločnosť Home Credit Slovakia a. s. ako veriteľ neuviedol všetky zákonom predpísané náležitosti na uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedenie zákonných náležitostí zmluvy patrí medzi ustanovenia určené na ochranu spotrebiteľa.

Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia priznaná suma 500 eur zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobkyňu ako spotrebiteľke satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Pri učení výšky primeraného finančného zadosťučinenia na základe úvahy odvolacieho súdu, tento prihliadol na všetky skutkové okolnosti daného prípadu, vrátane odvolacích námietok žalovaného. Odvolací súd má za to, že žalobkyňa úspešne uplatnila svoju obranu proti dodávateľovi v konaní 7C/66/2016 Okresného súdu Prešov. Je bez právneho významu pri uplatňovaní primeraného finančného zadosťučinenia, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy, nemožno sa pri určení výšky finančného zadosťučinenia striktno držať ujmy, ktorá žalobcovi objektívne hrozila (2.140,44 eura, o ktoré sa žalovaný skutočne obohatil + 953,99 eura, ktorých zaplatenie právny nástupca žalovaného v postavení žalobcu uplatňoval od žalobkyne v konaní 7C/66/2016). Vzhľadom na porušenie práva spotrebiteľa dodávateľom Home Credit Slovakia, je priznaná výška finančného zadosťučinenia 500 eur (16 % zo sumy 3.094,43 eura), požadovaná žalobkyňou vo vzťahu k porušenému právu a skutkovým okolnostiam prípadu, primeraná.

Pre úplnosť odvolací súd dopĺňa, že nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Pre priznanie daného nároku pritom nie je relevantné, či k vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie teda úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zákona č. 250/2007 Z. z.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu, s ohľadom na závažné a viacnásobné porušenie práv žalobkyne zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobkyňa úspešne domohla na všeobecnom súde, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné a požadovaná výška priznaného finančného zadosťučinenia je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobkyne a súčasne zodpovedá svojmu účelu, ktorým je poskytnutie satisfakcie spotrebiteľovi a odradenie dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov.

Odvolačný súd preto rozsudok súdu prvej inštancie s výnimkou výroku o zastavení konania ako vecne správny postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 CSP a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnej žalobkyni, ktorá podala vyjadrenie k odvolaniu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalovanému, pričom o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).